

ною мовою на загальгуманітарні та економічні теми, сприймати іноземну мову на слух, викладати свої думки письмово і читати та розуміти іншомовний текст.

Завершальною ланкою підготовки бакалаврів по іноземній мові повинна стати мовне і/чи професійне стажування студентів за кордоном або в іноземних фірмах в Україні.

М. А. Богорад, І. А. Балягіна,
ст. викладачі кафедри педагогіки та психології

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТА ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

У сучасних умовах для досягнення головної мети навчального процесу, а саме формування творчої особистості спеціаліста, необхідно докорінно змінити саму позицію студента в процесі навчання.

Із пасивного споживача наукової інформації, виконавця стандартних завдань, студент повинен перетворитись у творчого здобувача знань. Головним завданням для нього стає не засвоєння відомих істин, а розвиток творчого мислення, можливості самостійно працювати і набувати певні вміння і навички.

Тому сьогодні важливе місце в підготовці кваліфікованих спеціалістів займає саме самостійна робота студентів і постає завдання допомоги студентам виробити в собі вміння працювати самостійно.

На перший погляд це вже не таке складне завдання, однак глибоке вивчення цієї проблеми показує, що найчастіше студенти не вміють самостійно працювати, для них це часто складна ділянка роботи, бо на неї впливають різні фактори:

- загальний рівень підготовки, ерудиції студента, його розумових здібностей;
- рівень складності завдань, що необхідно виконати;
- попередня підготовка студента по даній темі;
- обсяг наявної інформації, яку може використати студент при вивченні теми.

Тому за оцінкою самих студентів самостійну роботу по складності виконання вони ставлять на друге місце після екзаменів.

Дуже часто самостійну роботу студентів розглядали тільки як діяльність самих студентів з набуття знань без участі викладача, тобто підготовки студентів до семінару, практичного заняття, екзамену, підготовки рефератів.

Однак, у сучасних умовах самостійна робота студентів все частіше трактується ширше, як самостійна діяльність студента по перетворенню інформації у знання.

Взагалі не можна протиставляти самостійну роботу в аудиторіях і за її межами, вони навпаки повинні доповнювати одна одну, сприяючи глибшому засвоєнню програмного матеріалу, а також формуванню умінь і навичок у студентів.

У процесі організації самостійної роботи студентів їх необхідно знайомити з навчальною робочою програмою предмету, з розділом самостійної роботи для їх орієнтації по об'єму, тематиці і строкам виконання.

Форми організації самостійної роботи студентів можуть бути різноманітними, наприклад:

- опрацювання літератури за рекомендованим викладачем списком;

- опрацювання літератури, написання конспекту, чи розширеного плану відповіді з питання.

Для окремих тем курсу можуть бути використані:

- задачі-завдання, для розв'язання яких потрібен пошук;
- завдання-задачі, що не мають прикладу (зразка) розв'язання;

- задачі-завдання для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу — пошуку нетипового рішення.

Завдання на пошук джерел повинні пропонуватися за однією-двома темами з дисципліни.

Ці завдання можна обмежити:

- 1) тематичним підбором за видами документів: статті, журнали, описи та ін.;

- 2) поточним тематичним підбором документів за місяць, рік, багато років;

- 3) складанням переліку сторінок і абзаців книжки, де знаходиться матеріал з даної теми.

Продуктом роботи студента з цих завдань можуть бути:

- план, який складається з розширеного заголовку книжки, розділу, статті;

- складання конспекту розділу тощо.

В конспекті необхідно вказати логічні зв'язки між окремими положеннями.

Спеціальні слова, терміни, поняття необхідно розташувати в алфавітному порядку.

Широко використовується також такі форми самостійної роботи студентів як:

- складання словника по термінам, категоріям;
- розробка ребусів, кросвордів;
- підготовки наочного матеріалу: таблиць, графіків, схем, діаграм;
- розроблення і організація ділових ігор, проблемних ситуацій;
- пізнання та опис фактів, явищ за допомогою спостережень у процесі праці;
- використання знань отриманих по іншим предметам, а саме міжпредметні зв'язки;
- підготовка матеріалів для вікторин тощо.

Дуже важливе значення в поліпшенні організації самостійної роботи студентів має уніфікація форм і типів завдань для неї, що дасть можливість вибирати із великої кількості вправ саме ті, які будуть давати найбільший ефект.

О. С. Бойчук, ст. викл. кафедри педагогіки та психології

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПСИХОЛОГО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА

1. Особистісно-орієнтована парадигма освіти на сучасному етапі включає в себе як традиційні стосунки «викладач-студент» — «Я володію інформацією і готовий пояснити Вам те, що Вас цікавить» (академічна стратегія освіти), стосунки типу «Я допоможу Вам змінитися, якщо Ви цього хочете» (технологічна стратегія), — так і появу нового гуманітарного спрямування на ставлення до іншої людини як цінності. Реалізація саме такого підходу вимагає високої психолого-педагогічної компетентності викладача.

2. Гуманітарна модель стосунків передбачає можливість участі викладача переважно в якості організатора освітнього процесу. Його завданням є створення умов для актуалізації у суб'єкта учіння його інтелектуальних, комунікативних, регуляторно-поведінкових ресурсів і, в цілому, особистісного потенціалу у професійному зростанні. Один суб'єкт знає більше другого про свої інтереси і перспективи їх розвитку. Другий — організатор освіти — володіє поняттям того, як це можна здійснити. В результаті стосунків з'являється новий досвід самоосвіти. Складність для людини, яка проводить таку професійну підготовку, може полягати в необхідності постійної підтримки професійної форми за допомогою рефлексивної (індивідуальної та групової) роботи по розв'язанню особистісних проблем.